

<i>preek</i>	2 juli 2023
<i>thema</i>	Elke dag is een dag om Gods zorg te herkennen
<i>tekst</i>	1 Koningen 19:14: Elia antwoordde: ‘Ik heb me met volle overgave ingezet voor de HEER, de God van de hemelse machten, maar de Israëlieten hebben uw verbond met hen naast zich neergelegd, uw altaren verwoest en uw profeten gedood. Ik ben als enige overgebleven, en nu hebben ze het ook op mijn leven voorzien.’
liturgie:	Opwekking 717 (Stil mijn ziel wees stil)
<i>votum en groet</i>	
<i>gebed</i>	
<i>uitleg van de doop</i>	Kinga Ban: Meer dan een wonder (Nooit gedacht dat je zo mooi zou zijn; https://youtu.be/BfxL56TNsvQ)
<i>bediening van de doop</i>	Kinderopwekking 185 (De Here zegent jou)
<i>kinderen naar hun club</i>	DNP Psalm 4: 1a+2b (Wil antwoord geven op mijn vragen)
<i>lezen 1 Koningen 19:5-18</i>	
<i>preek</i>	
<i>geloofsbelijdenis =</i>	Opwekking 407 (O Lord my God, when I in awesome wonder, consider all the worlds thy hands have made)
<i>gebed ingeleid met</i>	Kerkboek 218 (Lof aan Gods Zoon, die als het Lam al onze zonden op zich nam)
<i>kinderen komen terug</i>	
<i>collecte</i>	Liedboek 416 (Ga met God en Hij zal met je zijn; in wisselzang)
<i>zegen</i>	

(1)

Ik wil jullie graag twee vragen voorleggen.

Als jij iets helemaal goed doet, waar ligt dat dan aan? En als je compleet de mist ingaat, hoe verklaar je dat dan?

Anders gezegd: hoe verklaar je jouw succes en hoe verklaar je jouw tegenslag?

...

Ik heb mezelf altijd heel afhankelijk gevoeld van God, zeker toen we kinderen kregen: de verantwoordelijkheid die dat gaf, Ik besepte dat dat kwetsbaar leventje afhankelijk was van Lia en mij, van onze zorg. En ik denk dat jullie dat wel herkennen: Jan Jaap en Inge! dat God Benjamin aan jullie zorg heeft toevertrouwd maar dat het je ook kan overvallen: nou moeten wij samen echt goed voor dat jochie zorgen! zorgen dat hij genoeg drinkt, dat hij veilig in z'n bedje ligt, dat hij op tijd verschoond wordt ... Als vader van jonge kinderen voelde ik die verantwoordelijkheid. Ik wist dat God zijn engelen stuurde om onze kinderen te beschermen; ik ontdekte dat die engelen het met het ene kind een stuk drukker hadden dan met het andere kind; ik wilde in dat alles op God en op zijn beschermende macht vertrouwen maar ik gaf tegelijk bij alles wat fout ging mezelf de schuld omdat ik er meer had kunnen zijn voor mijn kinderen.

In mijn werk als dominee zie ik bij mezelf iets soortgelijks. Ik ben blij met iedereen die wil leven in vertrouwen op God; daar dank ik God voor. Maar het voelt als falen als iemand God de rug toekeert; dan heb ik het gevoel dat het aan mij ligt, aan wat ik zeg of juist niet zeg, aan wat ik doe of juist niet doe.

We hebben samen meer nodig dan mijn persoonlijke antwoorden. Laten we samen proberen te ontdekken wat God zegt over onze successen en vooral ook over onze tegenslagen.

Om te beginnen geeft God psalmen waarin God zichzelf laat bestoken met vragen. Dat mag dus! Kijk maar hoe David dat doet, in Psalm 4. Hij zit in het nauw en hij ziet geen uitweg meer. Hij vraagt het aan God want hij wil antwoord. Hij weet dat hij niet de enige

is die angstig is. Hij verlangt ernaar dat God vriendelijk kijkt naar hem en naar zijn mensen. Daarover gaat het in Psalm 4.

Verder geeft God ook verhalen waarin God vertelt hoe Hij omgaat met de mensen en hun klachten, bijvoorbeeld in de geschiedenis van Elia.

We zingen uit Psalm 4 en daarna lezen we 1 Koningen 19 vers 5 tot 18.

(2)

Elia klaagt.

Ik heb m'n uiterste best gedaan. Ik heb alles gegeven wat ik had. Ik heb niets achtergehouden voor m'n eigen genoegen, helemaal niets.

Alles heb ik gedaan voor de HEER. Ik ken Hem als de God die trouw is en zijn trouw bewijst. Ik erken Hem als de God van de hemelse machten. Voor Hem heb ik alles gedaan.

Maar het heeft niets geholpen. Ik heb zo m'n best gedaan, maar de mensen trekken zich niets van U aan. U wilt hun God zijn, maar voor hen hoeft het niet zo nodig. Ze vinden het prima zonder U. Aan een band met U hebben ze totaal geen behoefte. Alles wat aan U herinnert, verwoesten ze. Iedereen die over U spreekt, doden ze.

Ik heb heel erg m'n best gedaan. Ik ben de enige die nog over is. En nu willen ze mij ook doden.

Bij de berg van God (Horeb) klaagt Elia.

Hij heeft zo'n 500 kilometer gelopen om op deze plek te komen.

Israël deed er 40 jaar over (zwerfend door de woestijn, van Horeb naar Kanaän).

Elia liep 40 dagen (van Kanaän naar Horeb): 500 kilometer in 40 dagen, gemiddeld zo'n 12 kilometer per dag (da's best veel want er ligt geen mooi pad en het is hoog en laag).

Bij de berg van God klaagt hij zijn nood. Dat is een bijzondere plek. Het is de plek waar God de officiële start maakte met Israël: God gaf daar zijn wet en Hij bekrachtigde daar zijn band met Israël. Uiterekend op die plek klaagt Elia zijn nood. We kunnen wel terug naar Egypte, terug naar de slavernij. De vrijheid van God heeft niets opgeleverd. Gods werk is mislukt.

De HEER roept Elia bij zich, op zijn berg (Horeb).

In de ruigte van dat gebied maakt Elia hele enge dingen mee:

Het waait gruwelijk hard. Grote stukken rots rommelen langs hem heen naar beneden.

Er komt een aardbeving. De grond trilt onder zijn voeten.

De bliksem valt neer uit de hemel en zorgt voor een spookachtig licht.

Het is beangstigend. Het doet denken aan het moment dat de HEER, juist op deze plek, zijn wet gaf aan Israël. Toen werden ze met z'n allen zo bang dat ze aan Mozes vroegen dat *hij* het verder met God zou regelen. Maar nu is Elia hier alleen. Hij maakt datzelfde geweld mee maar hij ontdekt nu dat de HEER daar niet in mee komt.

God wil hem niet bang maken en daarom openbaart Hij zich in het gefluister van een zachte bries.

Hij nodigt Elia opnieuw uit om zijn verhaal te doen: 'Elia, wat doe je hier?'

Elia herhaalt zijn klachten. Wat een lef eigenlijk! Hoe durft 'ie! Hij mag het! Elia *mag* zijn klachten herhalen. Hij heeft een storm meegemaakt, een aardbeving, vuur. Je zou denken dat hij nu wel een nieuwe tekst heeft. Maar nee, hij herhaalt de tekst die al 40 dagen en nachten door zijn hoofd maalt. Ik heb mijn best gedaan; voor de HEER; de Israëlieten luisteren niet; mij willen ze doden; alles is mislukt. Hij kan alleen maar naar zichzelf kijken. Hij denkt dat hij de enige is die God nog vereert.

De HEER verbreedt het blikveld van Elia.

Hij zegt dat er nog heel veel mensen in Israël zijn die de Baäl niet vereren. Ze hebben ontdekt dat niet de *Baal* voor hen zorgt maar dat *God* voor hen zorgt. Daarom kiezen ze voor *God* en geven ze aan *God* alle eer: 7.000 mensen: een complete groep waaraan

niemand ontbreekt. Elia is echt niet de enige! Met het oog op al die anderen mag Elia nu niet stoppen maar moet hij eerst nog verder.

Elia krijgt van God een nieuwe taak.

Juist zó wordt hij bemoedigd. Juist zó kan hij verder. Wat is God liefdevol!

Dat zie je veel vaker gebeuren in de Bijbel. Een mooi voorbeeld kun je vinden in Lucas 9.

(3)

In Lucas 9 gaat het over de apostelen van Jezus.

Ze hebben een intensieve tijd achter de rug (Lucas 9:1-6).

Ze zijn rondgetrokken door Israël. Ze hebben de strijd aangebonden met de duivel. Ze hebben zijn invloed teruggedrongen. Ze hebben laten zien dat Gods koninkrijk in aantocht is. Ze hebben overal gesproken over dat koninkrijk. Ze hebben laten zien dat in dat koninkrijk geen ziekte heerst.

Het was voor hen een machtige tijd geweest.

Ze komen weer bij Jezus. Samen met Jezus trekken ze zich terug om bij te komen (Lucas 9:10).

Ze zijn heel moe van alles wat ze meegemaakt hebben. Ze moeten alles vertellen wat ze gedaan hebben. Het was zó bijzonder! Ze hebben zó de macht van God ervaren! Maar ze moeten er nu echt van bijkomen. Jezus gunt hun die rust wel. Hij zoekt met hen de eenzaamheid op.

Maar er komt niks van terecht want de mensen weten hen te vinden (Lucas 9:11-12).

Jezus ontvangt hen vriendelijk. Hij kan hen onmogelijk wegsturen. Dat kan Hij niet over zijn hart verkrijgen. Als de mensen Hem nodig hebben, moet Hij er voor hen zijn. Hij stuurt hen niet weg. Hij ontvangt hen; Hij praat met hen en Hij zorgt voor hen.

Dat past helemaal bij Hem. Van het begin van zijn leven tot aan het einde heeft Hij zich zo opgesteld. Hij kwam om te dienen, om te lijden, om te sterven, om te redden. Dat was de reden waarom Hij op aarde kwam. Geen wonder dat Hij zorgt voor al die mensen.

De hele dag is het druk. Massa's mensen zwermen om Jezus heen; ze vragen zijn aandacht en zijn inzet; en ze vragen ook de aandacht en de inzet van zijn twaalf apostelen. Tegen de avond hebben de apostelen het helemaal gehad. Ze overleggen met elkaar wat er moet gebeuren. Ze komen samen tot de conclusie dat al die mensen moeten ophoepelen. Laat ze alsjeblieft vertrekken; dan kunnen ze een slaapplek zoeken, en zorgen dat ze te eten hebben. Met die boodschap komen de apostelen bij Jezus.

Jezus zet zijn apostelen aan het werk (Lucas 9:13-16).

Ze moeten al die mensen in groepen zetten. Jezus beschikt over vijf broden en twee vissen en zijn apostelen moeten het uitdelen. Weer geen rust! en ze waren al zo moe!

De apostelen delen het eten uit. Er is ruim voldoende voor iedereen; ik kan me helemaal voorstellen dat ze daar blij van worden; dat ze steeds enthousiaster worden; dat ze hun moeheid niet meer voelen. Als iedereen genoeg gegeten heeft, gaat elke apostel met een mand rond. Aan het eind van de maaltijd heeft elke apostel zijn mand vol met eten.

Al werkend doen ze nieuwe energie op (Lucas 9:17).

Wat wonderlijk! Wat bijzonder! Ze delen heel veel eten uit maar aan het eind houden ze meer dan genoeg over voor de dagen die komen. Ze waren moe; ze hadden behoefte aan rust maar het kwam er niet van omdat er toch weer mensen waren voor wie ze in touw moesten; en aan het eind hebben ze nieuwe energie.

Dat is een bijzonder staaltje van Gods zorg.

(4)

In het verhaal over Elia en in het verhaal over Jezus' leerlingen laat God zich kennen: God heeft oog voor wat mensen nodig hebben.

De apostelen van Jezus moeten aan de bak, hoe moe ze ook zijn. Blijkbaar is juist *dat*

goed voor hen. Zo ontdekken ze hoe goed God is: al delend ontvangen ze.

Elia krijgt te horen dat er een opvolger voor hem klaarstaat. Dat geeft hem zo'n moed dat hij weer terug kan naar Israël om daar nog wat laatste dingen te doen voor zijn opvolger zijn werk voortzet.

Hier moeten we voorzichtig mee omgaan.

Het is niet zo dat God één methode heeft die Hij in alle situaties gebruikt. God kijkt naar wat mensen nodig hebben. Sommigen zet Hij aan het werk zodat ze al werkend enthousiast worden voor God en nog méér willen doen voor God, nog meer *kunnen* doen voor God. Aan anderen gunt Hij rust: tijd om te klagen, tijd om bij te tanken, tijd om het werk af te bouwen omdat een opvolger al klaarstaat. Ik kan niet voor jou beslissen wat voor jou nodig is. Misschien is voor jou de tijd gekomen om het wat rustiger aan te gaan doen; doe dat dan! Maar het zou ook kunnen dat je wat moet gaan *doen* voor God en dan ook werkelijk in actie komt: dat je ziet wat anderen nodig hebben en ze dan niet weg stuurt maar voor hen in touw komt!

God schakelt mensen in die niet volmaakt zijn.

Elia is een geweldige profeet en daarom kijken velen vol ontzag naar hem op. Maar hij is niet volmaakt. Als zijn leven gevaar loopt, meent hij dat alles mislukt is, dat alles voor niets geweest is. Dan denkt hij dat hij de enige profeet is die nog over is, sterker nog: dat hij de enige gelovige in de hele wereld is. Wat een dwaasheid! Hij denkt het echt. En hij mag het ook zeggen. De HEER laat hem zijn klachten herhalen. Het is overdreven van Elia, maar zo voelt het wel voor hem. Elia is bepaald niet volmaakt maar God wil hem toch inschakelen in zijn werk.

Iets dergelijks zie je ook bij de twaalf apostelen. Omdat ze moe zijn willen ze al die mensen het liefst maar wegsturen, even geen gedoe aan hun hoofd, even rust, bijkomen. Ze zijn bepaald niet volmaakt maar God wil hen toch inschakelen in zijn werk.

Dat vind ik een hele bemoediging!

Ook al mankeert er van alles aan je, God kan je toch inschakelen voor zijn werk: in de kerk, of ergens in de samenleving, of tussen je vrienden, of met je familieleden, of in je gezin (als vader en moeder, zoals jullie: Jan Jaap, Inge). Volmaakt zijn we niet. We pakken de dingen soms onhandig aan; we zeggen het soms heel onhandig; maar God vangt het als het ware op en omdat God volmaakt is kan Hij ons inschakelen zodat zijn zegen verspreid wordt.

God zit nooit stil maar Hij is altijd bezig.

Voor ons is het een grote uitdaging (en soms een worsteling) om zijn zorg te herkennen. Laten we daar samen heel bewust mee bezig zijn. En laten we Hem samen aanbidden vanwege alles wat Hij zegt en doet:

O God, we aanbidden U als de God die de hemel en de aarde heeft gemaakt, wiens trouw eeuwig duurt en die het werk van zijn handen niet loslaat.

Amen!